

## Hej Västerbottensföreningar!

Här kommer några dokument om dialogerna som vi genomförde i Lycksele, Skellefteå och Umeå i november. Jag tänkte att jag kort beskriver hur jag gick till väga när jag började arbeta med allt det vi samlade in i dialogerna.

Först skrev jag rent allt som man skrivit på sina blädderblocksark under seminarierna. [Se bilaga Renskrivet](#)

Sen valde jag att bara jobba vidare med det som de själverfarna samlat ihop. Det var ju bara ett par grupper vid två av seminarierna som samtalande ur ett anhörig eller personalperspektiv. Deras synpunkter kan vi jobba vidare med i ett senare skede. Och det kanske också ger oss anledning att särskilt bjuda in till fler samtal med just de perspektiven.

Jag klippte helt enkelt isär alla synpunkter och erfarenheter i små remsor; jag funderade, sorterade och försökte upptäcka mönster. Dels beskrev de sån't som orsakat bra eller dåliga upplevelser och dels beskrev de effekten av vad detta orsakat. Eftersom det ofta fanns både orsaker och effekter inbakade i samma synpunkt så började jag till och med att klippa isär dem.

Utifrån det gjorde jag två niofältsmatriser. [Se bilaga Matriser](#)

Niofältsmatriserna är nog intressanta men sådana där matriser kan vara bra när man ska beskriva olika tillstånd – men sämre när man vill se processer och orsakssamband. I materialet fanns mer att hämta. Man kunde t.ex. se att något som orsakade en viss effekt samtidigt förhindrade att man kunde tillägna sig en annan – eller tvärtom. Eller att någonting som gav en positiv effekt gjorde det möjligt att tillägna sig ytterligare en framgång. Därför fick jag anledning att laborera med vad som påverkar vad och det resulterade i två olika cirklar – en ond och en god. [Se bilaga Cirklar](#)

Jag kan verkligen inte påstå att de cirkarna är svaret på allt men de förefaller vara möjliga att använda när man ska försöka granska olika insatser ur ett patient-, brukar eller anhörigperspektiv. Exempelen som jag använt i bilaga 3 är tagna direkt från dialogerna och handlar om tillgänglighet och uppföljning inom psykiatrin – men också om vad som skapar tillit och egenmakt för patienten.

Jag tror att man kan använda de här cirkarna t.ex. när man ska analysera de åtgärder som kommunerna och landstingen anger i sina handlingsplaner för 2017. Ofta beskriver man bara att det ska göras, ibland vad man vill att det ska leda till men väldigt sällan hur patienter, brukare och anhöriga ska uppleva effekten av det som föreslås. Där tror jag vi, vården och omsorgen kan bli mycket bättre i framtiden. Ta en titt på några av de åtgärder som kommunerna och landstingen tar upp i sin handlingsplan. [Se bilaga Handlingsplan](#)

Vad händer när man anlägger cirkarnas perspektiv på det de föreslår: Kan man se att detta både kan skapa tillit och öka förutsättningarna för att stärka den enskildes egenmakt och självkänsla? Eller de perspektiven hjälpa oss att designa olika förändringar så att de inte bara blir förändringar i vården och omsorgen utan också förbättringar för den enskildes hälsa och välbefinnande?

Hoppas detta kan inspirera till både diskussioner och argument. Ser fram emot att fortsätta den här processen tillsammans med er. Återkom gärna med idéer och önskemål om hur vi skulle kunna gå vidare.

Med vänlig Hälsning  
Mårten Jansson, NSPH